

[Hans Rasmussen.]

fjernelse af for drastiske foranstaltninger i en eventuel lærlingebegrænsning. De aftaler, der indeholder bestemmelser om en begrænset tilgang af lærlinge, udgør for det første ikke det overvejende antal af samtlige aftaler, og dernæst drejer det sig jo om aftaler, som på frit grundlag er truffet mellem arbejdsgivere og arbejdere, og som det ikke i øjeblikket vil være rimeligt for lovgivningsmagten at gribe ind i. Et sådant lovmæssigt forbud kunne f. eks. også anvendes indenfor de områder, hvor det faglige udvalg af hensyn til uddannelsesmulighederne på det enkelte værksted selvfølgelig mange gange må bestemme antallet af lærlinge.

Indenfor jernindustrien ligger begrænsningen alene i uddannelsesmulighederne; man stiller ikke lærlingeantallet i forhold til antallet af voksne faglærte arbejdere. Men selvfølgelig vil der blive taget hensyn til, hvilke kvalifikationer virksomhederne er i besiddelse af i form af f. eks. en tidssvarende maskinpark, ordremængder — arbejde må der nu engang være i en virksomhed, også af hensyn til uddannelsen af lærlinge — arbejdets hele karakter og ikke mindst den måde, hvorpå hele uddannelsen er tilrettelagt. En bestemmelse, som tager øjeblikkeligt sigte på en ophævelse af alle begrænsninger, vil utvivlsomt skabe kaos på en masse fagområder — når jeg siger kaos, tænker jeg på de faglige udvalg, som nu skal træde i virksomhed og faktisk være en garant for, at uddannelse virkelig finder sted på de forskellige virksomheder. Jeg er ikke sikker på, at disse udvalg på områder, hvor man i forvejen har visse aftaler, på stående fod kan få kortlagt landet og undersøgt de mange virksomheder, der findes indenfor deres eget område. Det kan dog heller ikke være hensigten, at lovgivningsmagten uden videre vil feje det bort, som arbejdsgiverne og arbejderne har fastlagt i tosidede aftaler med lærlingeuuddannelsen for øje.

Jeg ville f. eks. finde det helt urimeligt, hvis man ophævede enhver aftale indenfor konditor- og bagerfaget, et fag, hvis udøvere har kendt til meget stor arbejdsløshed og måske kendt til den som ingen andre. Op til den anden verdenskrigs udbrud var mere end en fjerdedel af fagets folk henvist

til ledighed, og i efterkrigsperioden indtil 1954 har arbejdsløshedsprocenten ligget mellem 10 og 15. Indenfor dette fagområde må begge parter gennem forhandling have lejlighed til selv at tilrettelægge tilgangen af ny arbejdskraft ud fra uddannelsesmæssige synspunkter. Skulle en af parterne være utilfreds, ja, så er det ikke anderledes, end at hver eneste aftale, der er indgået enten mellem organisationer eller mellem to andre parter, kan bringes til ophør. Skulle det vise sig, at man ikke er i stand til at opnå enighed, så må man vel, som den højtærede økonomi- og arbejdsminister har nævnt, rette henvendelse til lærlingerådet, og under de forhandlinger, der i så tilfælde kan komme i gang, er jeg sikker på, at man vil være i stand til, også på de områder, hvor begrænsningen i øjeblikket finder sted, at finde frem til en aftale, som kan dække både arbejdsgivernes og svendenes interesser.

Når jernindustrien har kunnet administrere sit store område, skyldes det ikke mindst vore sekretariaters store dygtighed, og det er ikke usandsynligt, at dette arbejde kan blive en rettesnor for, hvorledes man andre steder skal tilrettelægge tilgangen af lærlinge.

Udover, hvad jeg nu har sagt, bør tilføjes, at mestrene efter de oplysninger, som jeg har indhentet, langtfra udnytter de bestående lærlingskalaer, og det må dog være en af de første betingelser, at det sker, hvis man vil kræve, at lovgivningsmagten skal gribe ind i et sådant forhold. Den omdiskuterede bestemmelse kan vi få lejlighed til at diskutere sagligt med hinanden i udvalget, og det er ikke utænkeligt, at den skitse, som den højtærede økonomi- og arbejdsminister har tegnet til løsning af problemet, vil kunne tilgodese i hvert fald de uddannelsesmæssige interesser, hvad der må være hovedformålet, hvis loven ikke skal indeholde en bestemmelse udover den, der findes i § 20, stk. 7, og som muligvis kunne komme i uoverensstemmelse med en bestemmelse om en eventuel lærlingebegrænsning i lighed med den, som lærlingekommissionens flertal har foreslået.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag til en hurtig og velvillig behandling. Efter det grundige arbejde, der er foretaget af lærlingekommissionen, som klart